

**UTENOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL UTENOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖS NUSTATYMO MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO GLOBOS NAMŲ
GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMO IR MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO
GLOBOS NAMŲ GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMO VIDAUSKONTROLĖS SRITYJE
2022-2023 METAIS IŠVADOS PATVIRTINIMO**

2023 m. gruodžio 13 d. Nr. (1.4)U-121
Utena

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu, 24 straipsnio 3 ir 6 dalimis bei 5 dalies 2 punktu:

1. Patvirtinu Išvadą dėl Utenos socialinės globos namų korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės srityje už laikotarpį nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. gruodžio 1 d.
2. P a v e d u:
  - 2.1. Personalo vadovui supažindinti su įsakymu administracijos darbuotojus ir padalinių vadovus, įsakymą pateikiant elektroniniu paštu, darbuotojams atsakant el. paštu į susipažinimą su išsiųstais dokumentais.
  - 2.2. Padalinių vadovams supažindinti su įsakymu pavaldžius darbuotojus, įsakymą pateikiant elektroniniu paštu, darbuotojams atsakant el. paštu į susipažinimą su išsiųstais dokumentais.
  - 2.3. Juristei Audronei Daujotienei patvirtintą Išvadą pateikti LR SADM Prevencijos skyriui.
  - 2.4. Socialiniam darbuotojui Nerijui Zabolevičiui globos namų interneto svetainės Korupcijos prevencijos skirsnyje patalpinti Išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo.

PRIDEDAMA. Utenos socialinės globos namų korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės srityje išvada, 14 lapų.

L. e. direktoriaus pareigas,
direktoriaus pavaduotoja
socialiniam ir mediciniam darbui

Vilma Bikerienė

As IPA 21122U:
Personalo vadovas
Dainius Vasiliūnas

Do
2023-12-13

PATVIRTINTA

Utenos socialinės globos namų direktoriaus
2023-12-13 įsakymu Nr. (1.4) V-121

UTENOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO GLOBOS NAMŲ GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMO IR MAITINIMO PASLAUGŲ TEIKIMO GLOBOS NAMŲ GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMO VIDAUS KONTROLĖS SRITYJE 2022-2023 METAIS

IŠVADA
2023-12-12

I. BENDROJI DALIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 ir 7 straipsniais, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. balandžio 15 d. įsakymo Nr. A1-288 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 3 punkto 3.2 papunkčiu, 2021 m. lapkričio 30 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 2-246 patvirtintomis „Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis“ (toliau – Rekomendacijos) bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriaus (toliau – LR SADM) 2023-05- rašto „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ rekomendacijomis Utenos socialinės globos namų direktoriaus pavaduotoja socialiniam ir medicininiam darbui, l. e. direktoriaus pareigas, 2023-09-18 priėmė sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimo maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės srityje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Utenos socialinės globos namuose (toliau – įstaiga, globos namai) maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės srityje (toliau – vertinama įstaigos veiklos sritis; vertinama veikla) buvo atliekamas atsižvelgiant į LR SADM identifikuotus šios srities rizikos veiksnius atskirų socialinės globos įstaigų veiklose. Vertinta, ar esamas šios srities teisinis reglamentavimas pakankamas, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė būtų sumažinta iki minimumo, t. y. ar veiklos šioje srityje organizavimas, vykdymas ir kontrolė sumažina tikimybę korupcijai pasireikšti, ar yra užtikrintos skaidrios maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolės procedūros.

Analizuojamos veiklos srities vertinimo tikslas yra antikorupciniu požiūriu įvertinti ir nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas korupcijai pasireikšti ir, jų nustatymo atveju, pasiūlyti priemones, kurios galėtų padėti šalinti/mažinti ir valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas (toliau – KPT) šioje globos namų veiklos srityje buvo atliktas pirmą kartą. Specialiųjų tyrimų tarnyba korupcijos rizikos analizės šioje srityje nėra atlikusi.

Vykdam KPT nustatymą vadovautasi SADM Prevencijos skyriaus rekomendacijomis bei pateiktu klausimynu ir laikytasi prielaidos, kad vertinamoje įstaigos veiklos srityje gali atsirasti rizikos pasireikšti korupcijai, padarant korupcinio pobūdžio ar kitas su korupcija susijusias veikas.

Analizuojamas 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 1 d. laikotarpis.

Siekiant įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę vertinamoje veiklos srityje buvo naudojami šie duomenų rinkimo ir vertinimo veiksmai ir metodai:

1. Vidaus teisės aktų, reglamentuojančių vertinamą įstaigos veiklos sritį, turinio analizė ir vertinimas lyginamuoju metodu.

2. Vertinamos veiklos analizė (vertinimas) vadovaujantis klausimynu;

3. Duomenų tikslinimas žodžiu;

4. Surinktos informacijos analizė ir vertinimas;

5. Nustatyti korupcijos rizikos pasireiškimo veiksniai;

6. Pasiūlymai.

Vertinamoje veiklos srityje vertinta ar yra laikomasi maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimą ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrolę reglamentuojančių nacionalinio lygmens teisės aktų, ar globos namuose yra priimti visi vidaus teisės aktai, būtini minėtiems teisės aktams įgyvendinti, ar juose nustatytos aiškios vertinamos veiklos viešumą ir skaidrumą užtikrinančios procedūros, kurios leidžia efektyviai užkirsti kelią neteisėtai veiklai.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą vadovautasi LR SADM Prevencijos skyriaus 2023-05-23 rašte nurodytomis rekomendacijomis ir, atsakant į Prevencijos skyriaus Klausimyne pateiktus klausimus, įvertinti galimų rizikų lygiai vertinamoje veiklos srityje.

Rizikos, jų lygiai, apskaičiuoti Rekomendacijų 17 punkto nustatyta tvarka. Nustatytų rizikų lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=T \times P$ (R – rizika, T – tikimybė, P – poveikis). Apskaičiavus kiekvienos rizikos lygį, jos suskirstomos pagal svarbą, taikant matricų metodą (1 priedas. Vertinimo matricų šablonas). Matricoje rizikų suskirstymas pagal svarbą žymimas trimis spalvomis: žalia – žemas rizikingumo lygis; geltona – vidutinis rizikingumo lygis; raudona – aukščiausias rizikingumo lygis.

Nustatyti apskaičiuotų rizikų lygiai sužymėti rizikų vertinimo lentelėje (2 priedas). Vertinamos rizikos Klausimyne ir rizikų vertinimo lentelėje atitinkamai atžymėtos R_1 , R_2 , R_3 ir t.t.

II. KLAUSIMYNAS

1. R_1 Ar Jūsų įstaigoje yra įstaigos vadovo įsakymu patvirtintas teisės aktas, reglamentuojantis maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolės tvarką?

Atsakymas. 2017-11-02 įstaigos vadovo įsakymu Nr. V-122 patvirtintas Maitinimo organizavimo Utenos socialinės globos namuose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas). 2021-11-10 Aprašas redaguotas. KPT nustatymo metu Aprašas išplėstas, papildant jį maitinimo organizavimo vidaus kontrolės atitinkamais punktais, kurių trūko ankstesniame Apraše; pakeistas Aprašo pavadinimas. 2023-10-31 įstaigos vadovo įsakymu Nr. (1.4)V-100 patvirtintas Utenos socialinės globos namų maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kurį rengiant buvo atsižvelgta į ankstesniame Apraše nustatytus trūkumus.

R_1 rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

2. R_2 Ar šio rašto pirmame punkte minimo teisės akto nuostatos neprieštarauja susijusių nacionalinio lygmens teisės aktų nuostatoms / yra pakankamos, kad užtikrinti susijusių nacionalinio lygmens teisės aktų nuostatų tinkamą vykdymą Jūsų įstaigoje? Ar užtikrinamas savalaikis pirmame punkte minimo teisės akto nuostatų atnaujinimas?

Atsakymas. Pagal 2023 metų Aprašą Utenos socialinės globos namų maitinimo organizavimas ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolė vykdoma vadovaujantis Lietuvos higienos normomis HN 125:2019

„Suaugusiųjų asmenų socialinės globos įstaigos: Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. V-133 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 125:2019 „Suaugusiųjų asmenų socialinės globos įstaigos: Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“; Lietuvos higienos normos HN 15:2021 „Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15-2021 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, Suaugusiųjų asmenų maitinimo organizavimo socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-11, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pripažintomis „Gerosios higienos praktikos taisyklės viešojo maitinimo įmonėms“ taisyklėmis ir Utenos socialinės globos namų maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolės tvarkos aprašu.

Įvedus naujus nacionalinio lygmens teisės aktų reikalavimus maitinimo organizavimo ar maitinimo organizavimo vidaus kontrolės srityje, yra numatytas Aprašo nuostatų atitinkamas atnaujinimas. Įstaigos dietistas prižiūri mitybos procesą ir atsako už Aprašo atnaujinimą pasikeitus teisės aktams ar aplinkybėms, susijusioms su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole.

R₂ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3. R₃ Ar šio rašto pirmame punkte minimo teisės akto ir kitų susijusių Jūsų įstaigos dokumentų nuostatos yra pakankamos, kad sudaryti prielaidas efektyviai užkardyti netinkamą maitinimo paslaugų teikimą Jūsų globos namų gyventojams ir (ar) Jūsų globos namų gyventojų maitinimui skirtų maisto produktų netinkamą naudojimą (pavyzdžiui, maisto produktų vagystes ir pan.)

Atsakymas. Ankstesnės redakcijos Aprašo nuostatos nebuvo pakankamos, kad efektyviai užkardyti netinkamą maitinimo paslaugų teikimą įstaigos gyventojams ar jų maitinimui skirtų maisto produktų naudojimą. Šis rizikos veiksnys pašalintas patvirtinus atnaujintą Aprašą. 2023 metų atnaujintas Aprašas yra suderintas su nacionalinio lygmens susijusių teisės aktų reikalavimais. Nustatyti ankstesnio Aprašo trūkumai labiausiai sietini su maitinimo organizavimo vidaus kontrole bei su maitinimo organizavimo procese dalyvaujančių darbuotojų atsakomybe. 2023 metų Apraše atsakomybė už Aprašo nuostatų nesilaikymą yra sugriežtinta ir prilyginta šiurkščiam darbo pareigų pažeidimui, už kurį darbuotojai, dalyvaujantys maitinimo organizavime ar susiję su maitinimo organizavimo vidaus kontrole, atsako Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka. Su atnaujintu Aprašu supažindinti visi susiję darbuotojai.

2023-10-09 neplaninio patikrinimo metu buvo nustatytas darbuotojos darbo pareigų pažeidimas, susijęs su gyventojų maitinimu. Gautas tarnybinis pranešimas ir atlikus tarnybinį tyrimą buvo konstatuota, kad įstaigos individualios priežiūros darbuotoja įvykdė korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą – piktnaudžiavo darbo pareigomis, siekdama asmeninės naudos.

R₃ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „pastebimas“ (3 balai). Tikimybės lygis „labai aukštas“ (5 balai).

Siūlymai: Vadovaujantis atnaujintu Aprašu vykdyti sustiprintą neplaninę maitinimo organizavimo vidaus kontrolę, ypač tose srityse, kuriose nustatyti pažeidimai.

3.1. R₄ Ar aiškiai apibrėžta Jūsų įstaigos darbuotojų, vykdančių funkcijas, susijusias su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole, kompetencija ir atsakomybė?

Atsakymas. Ankstesnės redakcijos Aprašo nuostatos nepakankamai išsamiai reglamentavo įstaigos darbuotojų, vykdančių funkcijas, susijusias su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole, kompetenciją ir atsakomybę. Aprašas nebuvo savalaikiai atnaujintas, bet per

vertinamą laikotarpį tai nebuvo pagrindas korupcijai pasireikšti. Naujai parengto ir patvirtinto Aprašo nuostatos aiškiai apibrėžia įstaigos darbuotojų funkcijas, kompetenciją ir atsakomybę. R₄ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.2. R₅ *Ar aiškiai reglamentuota kaip vykdomas globos namų gyventojų maitinimo organizavimas, kuomet globos namų gyventojai maitinami globos namuose ir kuomet iš globos namų išvysta į trumpalaikes (pavyzdžiui, vienos dienos) išvykas?*

Atsakymas. Utenos socialinės globos namai 2020-10-27 yra sudarę Dietinio maitinimo paslaugų pirkimo – pardavimo sutartį su UAB „Dussmann service“ (toliau – Sutartis) dėl globojamų asmenų maitinimo paslaugos teikimo įstaigos gyventojams. Sutartis buvo sudaryta 3 metams.

Vykdamas gyventojų maitinimą, kasdien už maitinimą atsakingi tiek globos namų, tiek maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojai vadovaujasi atitinkamais Aprašo priedais (priedus pildo, pasirašo). Patiekalų pateikimas turi atitikti Aprašo 1 priedo reikalavimus. Valgiaraščiuose (2 priedas) nurodomi patiekalai, jų kiekiai (g). Receptūros ir gamybos technologiniuose aprašymuose turi būti nurodyti naudojami maisto produktai, jų bruto ir neto kiekiai (g), baltymų, riebalų, angliavandenių kiekiai (g) ir energinė vertė (kcal), gamybos būdas (virimas vandenyje ar garuose, kepimas ir pan.) ir trukmė. Valgiaraščius sudaro maitinimo paslaugos teikėjas.

Įstaigos dietistas maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojams kasdien pateikia 2017-11-02 Utenos socialinės globos namų direktoriaus įsakymu Nr. V-122 patvirtintą „Gyventojų judėjimo apskaitos žiniaraštį“ su pildoma informacija apie išvykusius ir atvykusius gyventojus, esamą gyventojų skaičių ir, esant gydytojo raštiškai rekomendacijai, apie dėl tam tikrų sveikatos sutrikimų (alergijos tam tikriems maisto produktams ir kt.) jiems gydytojo paskirtą dietinį maitinimą (dietas), bei informaciją apie individualius gyventojų mitybos poreikius. Žiniaraštį pasirašo dietistas ir maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojas.

Kartu su „Gyventojų judėjimo apskaitos žiniaraščiu“ maitinimo paslaugos teikėjui pateikiamas „Patiekalų pasirinkimas pagal dienos meniu“ (3 priedas), kurį užpildo dietistas, gavęs iš skyriuose dirbančių individualios priežiūros darbuotojų gyventojų patiekalų pasirinkimo poreikį. Valgykloje pageidaujamų patiekalų poreikį realizuoja maitinimo paslaugos teikėjo salės darbuotojai.

Visiems globos namų skyriams dietistas kasdien perduoda „Gyventojų sąrašą dietinei mitybai“ (4 priedas). Šiame sąrašė kiekvieno skyriaus individualios priežiūros darbuotojai pažymi skaičių gyventojų, kuriems yra paskirtos dietos. Sąrašas pateikiamas maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojams. Valgykloje valgančių gyventojų, kuriems yra paskirtos dietos, skaičių maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojams nurodo atitinkamų įstaigos skyrių individualios priežiūros darbuotojai.

Ne valgykloje, o skyriuose valgančių gyventojų maistą iš virtuvės paima ir į skyrius pristato individualios priežiūros darbuotojai. Kiekvieną kartą jie privalo patikrinti pagal paskirtas dietas patiekiamų patiekalų skaičių ir, paimdami maistą, pasirašyti „Gyventojų mitybos raciono apskaitos ir išdavimo žiniaraštyje“ (5 priedas). Šie darbuotojai maistą pagal nustatytas dietas išdalina gyventojams, valgantiems skyrių valgyklėlėse bei nevaikštantiems gyventojams į kambarius.

Gyventojus, kurie negali patys pavalgyti, maitina slaugytojos bei socialinių paslaugų padalinio darbuotojai. Galintys valgyti patys, bet nevaikštantys gyventojai valgo kambaryje prie tam skirto staliuko, kuris privežamas prie lovos.

Valgyklos salėje patiekalus gyventojams išdalina maitinimo paslaugos teikėjo salės darbuotojai.

Iš dalies savarankiškiems globos namų gyventojams, kurie maistą gaminasi patys, maisto produktus išduoda maitinimo paslaugos teikėjo darbuotojai. Vieną kartą per savaitę, sutartu laiku, patys gyventojai ateina į virtuvę pasiimti maisto produktų.

R₅ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.3. R₆ *Ar aiškiai reglamentuota kaip vykdomas maitinimas globos namų gyventojų, kuriems, esant gydytojo raštiškai rekomendacijai, dėl tam tikrų sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams ir t. t.) būtinas maitinimas pagal pritaikyto maitinimo valgiaraštį?*

Atsakymas. Maitinimas globos namų gyventojų, kuriems, esant gydytojo raštiškai rekomendacijai, dėl tam tikrų sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams ir t. t.) yra būtinas maitinimas pagal pritaikyto maitinimo valgiaraštį, vykdomas vadovaujantis aiškiai apibrėžtomis Aprašo normomis. „Gyventojų judėjimo apskaitos žiniaraštyje“ nurodytos konkrečios gyventojams gydytojo paskirtos dietos bei informacija apie individualius gyventojų mitybos poreikius. Vadovaujantis šiuo žiniaraščiu maitinimo paslaugos teikėjas atitinkamiems gyventojams patiekia skirtingus patiekalus, nei valgo visi kiti gyventojai. Jei gyventojui reikalingas pritaikytas maitinimas ir gydytojo raštiškos rekomendacijos nesutampa su Tvarkos apraše pateiktais patiekalų gaminimo ir pateikimo reikalavimais, yra vadovujamasi gydytojo raštiškomis rekomendacijomis.

R₆ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.4. R₇ *Ar aiškiai reglamentuota kaip vykdoma maisto davinių apskaita, ypač tais atvejais, kuomet maisto daaviniai išduodami Jūsų globos namų gyventojams, išvykstantiems į trumpalaikes išvykas?*

Atsakymas. Apraše yra aiškiai reglamentuota kaip vykdoma maisto davinių apskaita. Maitinimo (maisto produktų) išlaidos vienam asmeniui per parą yra patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu „Dėl maitinimo (maisto produktų) ir medikamentų (farmacijos gaminių) išlaidų socialinės globos įstaigose paros finansinių normatyvų (sekantiems vieniems) metams patvirtinimo“. Maisto davinių apskaita vykdoma pagal sutartyje su maitinimo paslaugos teikėju numatytas sąlygas. Taikomos fiksuoto įkainio kainodaros taisyklės, t. y. galutinė kaina, kurią globos namai turi sumokėti paslaugų teikėjui, priklauso nuo suteiktų paslaugų kiekio (apimties). Globos namai apmoka maitinimo paslaugų teikėjui už suteiktas paslaugas pagal Sutartyje fiksuotą vieno globos namų gyventojų dietinio maitinimo vienos paros įkainį. Bendri vieno gyventojų vienos paros dietinio maitinimo paslaugos įkainiai privalo atitikti viešajam pirkimui Utenos socialinės globos namų gyventojų dietinio maitinimo paslaugų pirkimui paslaugų teikėjo pasiūlytus įkainius.

Kuomet maisto daaviniai išduodami globos namų gyventojams, išvykstantiems į trumpalaikes išvykas, maisto davinių apskaita vykdoma tomis pačiomis sąlygomis kaip ir besimaitinantiems įstaigos viduje. Sausą daavinį, paskaičiuotą pagal vienos dienos normą, iš virtuvės paima už asmenį atsakingas socialinis darbuotojas. Trumpalaikis gyventojų išvykimas žymimas „Gyventojų judėjimo apskaitos žiniaraštyje“ ir, atsižvelgiant į laikinai išvykstančiųjų skaičių, atitinkamai yra mažinamas patiekalų, išduodamų valgykloje (ar į skyrius), skaičius.

Iš dalies savarankiškiems globos namų gyventojams, kurie maistą gamina patys, maisto produktų apskaita vykdoma apskaičiuojant vienos dienos normos įkainį.

R₇ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.7. R₈ *Jeigu Jūsų įstaiga yra sudariusi sutartį dėl globojamų asmenų maitinimo paslaugos teikimo įstaigoje (toliau – sutartis), tuomet ar:*

3.7.1. *Jūsų įstaigoje yra nustatyta nepertraukiamo globojamų asmenų maitinimo organizavimo (maisto tvarkymas, gaminimas ir tiekimas) tvarka, kuria turi būti vadovujamasi tais atvejais, kai Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba priima sprendimą dėl esamo maitinimo*

paslaugos teikėjo veiklos sustabdymo ir (ar) dėl kitų priežasčių maitinimo paslaugos teikėjui sustabdžius (nutraukus) savo veiklą?

Atsakymas. Įstaigoje yra nustatyta nepertraukiamo globojamų asmenų maitinimo organizavimo (maisto tvarkymas, gaminimas ir tiekimas) tvarka. Aprašas nurodo, kad tais atvejais, kai Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba priima sprendimą dėl esamo maitinimo paslaugos teikėjo veiklos sustabdymo ir (ar) dėl kitų priežasčių maitinimo paslaugos teikėjui sustabdžius (nutraukus) savo veiklą, įstaiga išimties tvarka atlieka žodinę apklausą ir perka paslaugas iš kitos maitinimo paslaugas teikiančios įmonės, kol nebus atliktos ir pasibaigusios viešųjų pirkimų procedūros, atitinkančios Utenos socialinės globos namų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą.

Ekstremalių situacijų valdymui, gyventojų maitinimas užtikrinamas kaupiant 3 dienų sauso davinio rezervą, už kurį atsako dietinio maitinimo paslaugos teikėjas.

R₈ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.7.2. R₉ *Ar viešojo pirkimo dokumentuose buvo nustatytas reikalavimas paslaugos teikėjui arba teikėjo bent vienam padaliniiui nebūti įtrauktam į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sudaromą Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą ir ar iki sudarant sutartį buvo vertinama ar tiekėjas arba teikėjo bent vienas padalinys nėra įtrauktas į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sudaromą Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą?*

Atsakymas. Globos namai maitinimo paslaugų teikimo sutartį sudaro per CPO LT, kuri gauna ir teikia informaciją apie subjektus, įtrauktus į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sudaromą Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą. Todėl galimybė, kad globos namai per CVP IS sudarytų viešųjų pirkimų sutartį su maitinimo paslaugų subjektu, įtrauktu į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sudaromą Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą, praktiškai yra eliminuota.

R₉ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.7.3. R₁₀ *Ar sutarties nuostatos yra pakankamos, kad užtikrinti veiksmingą Jūsų įstaigos ir Jūsų įstaigos gyventojų interesų apsaugą, kai paslaugos teikėjas neužtikrina paslaugos teikimo sutarta apimtimi (pavyzdžiui, ar sutartyje numatyta atsakomybė už maisto tvarkymo patalpų higienos ir teisės aktų, nustatančių maitinimo reikalavimus, reikalavimų užtikrinimą bei sutarties nutraukimo sąlygos, jei nevykdomi teisės aktų, nustatančių maitinimo reikalavimus, reikalavimai ir (ar) sutartyje ir jos priede (-uose) numatytos sąlygos (kai nesilaikoma tiekiamų maisto produktų sąrašo, pridėto prie sutarties, ir kt.).*

Atsakymas. 2020-10-27 tarp globos namų ir UAB „Dussmann“ sudarytoje Dietinio maitinimo paslaugų pirkimo – pardavimo sutartyje, pagal kurią Utenos SGN gyventojams iki šios dienos yra vykdomas paslaugų teikimas, numatyta maitinimo paslaugų teikėjo atsakomybė yra pakankama, kad užtikrinti veiksmingą globos namų ir globos namų gyventojų interesų apsaugą, kai maitinimo paslaugos teikėjas neužtikrina paslaugos teikimo sutarta apimtimi. Sutartyje yra numatyta, kad Paslaugų teikėjui padarius esminį Sutarties pažeidimą, Paslaugų gavėjas (globos namai) gali nutraukti Sutartį nedelsiant. *Esminiu Sutarties pažeidimu* laikytini tokie maitinimo paslaugų teikėjo sutartinių įsipareigojimų pažeidimai, kaip: nesilaikymas įsipareigojimo užtikrinti pasiūlyme nurodytą siūlomą maisto patiekalų įvairumą ir ekologiškų patiekalų tiekimo dažnumą; nesilaikymas įsipareigojimo paslaugas teikti pagal geriausius visuotinai pripažįstamus profesinius, techninius standartus ir praktiką, panaudojant visus reikiamus įgūdžius ir žinias; nesilaikymas įsipareigojimo paslaugas teikti pagal paslaugų teikimo metodiką, nurodytą dietinio maitinimo paslaugų teikėjo pasiūlyme (pasiūlytas dietinio maitinimo paslaugų teikimo proceso aprašymas yra privalomas paslaugų teikėjui vykdant savo įsipareigojimus visą sutarties laikotarpį). Bet koks šių įsipareigojimų pažeidimas laikytinas

esminiu Sutarties pažeidimu.“ Sutarties specifikacijoje numatyta, kad maitinimo paslaugos teikėjas užtikrina ir atsako už patalpų (virtuvės patalpas kartu su įranga globos namai maitinimo paslaugų teikėjui nuomoja) „sanitarinę – higieninę būklę, valymą, apsaugą, einamąjį remontą, priešgaisrinės saugos reikalavimus ir įrenginių, skirtų maisto gamybai, saugų darbą, priežiūrą ir remontą savo lėšomis“

Šiuo metu per CPO LT vykdomas viešasis pirkimas dėl maitinimo paslaugų globos namams teikimo. Pirkimo sutartis dar nėra sudaryta, vyksta viešojo pirkimo procedūra.

R₁₀ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“(1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.8. R₁₁ Ar globos namų gyventojams sudarytos sąlygos gauti informaciją, kuri būtina, kad įsivertinti jiems teikiamų maitinimo paslaugų kokybę ir, esant būtinumui, inicijuoti veiksmingą pažeistų teisių į kokybišką maitinimą gynimą, t. y. ar užtikrinamas informacijos prieinamumas globos namų gyventojams Suaugusiųjų asmenų maitinimo organizavimo socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-11¹, 15.3 papunktyje² ir 16 punkte³ nustatyta apimtimi?

Atsakymas. Globos namų gyventojams sudarytos sąlygos gauti informaciją, kuri būtina, kad įsivertinti jiems teikiamų maitinimo paslaugų kokybę ir, esant būtinumui, inicijuoti veiksmingą pažeistų teisių į kokybišką maitinimą gynimą. Valgykloje ir visų įstaigos skyrių skelbimų lentose yra skelbiama: einamosios savaitės kiekvienos dienos valgiaraštis (nurodant visus faktiškai patiekiamus maisto produktus, patiekalus, gėrimus, užkandžius ir jų kiekius); Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontaktai (kreiptis maitinimo organizavimo klausimais); įmonės, teikiančio globos namams maitinimo paslaugas, pavadinimas. Įstaigos interneto svetainėje skelbiama vieša prieiga: Utenos socialinės globos namų maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolės tvarkos aprašas; įmonė, teikianti įstaigos gyventojams maitinimo paslaugas.

R₁₁ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“(1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.9. R₁₂ Ar Jūsų įstaigoje yra nustatyta globos namų gyventojų asmeninio maisto laikymo tvarka?

Atsakymas. Aprašas reglamentuoja, kad globos namų gyventojams sudaroma galimybė savarankiškai ar su darbuotojo pagalba įsigyti asmeninių maisto produktų, juos laikyti, savarankiškai ar su darbuotojo pagalba pasigaminti įvairių patiekalų. Lankytojų gyventojams perduodami maisto produktai turi būti švieži, nepasibaigusio galiojimo termino, supakuoti. Asmeninis gyventojų maistas gali būti laikomas bendrajame šaldytuve, kuris yra skyrių virtuvėlėse bei asmeniniuose šaldytuvuose, kurie yra gyvenamuosiuose kambariuose ar spintelėse, esančiose gyvenamuosiuose kambariuose vadovaujantis maisto produktų pakuotėse nurodytomis vartojimo ir laikymo rekomendacijomis. Bendruosiuose šaldytuvuose laikomas gyventojų maistas turi būti atskirtas plastikinėse dėžutėse ar maistui laikyti skirtuose maišeliuose su sutartiniu asmens žymėjimu. Individualios priežiūros darbuotojai kasdien, atsižvelgdami į gyventojų savarankiškumą, esant galimybei kartu su gyventoju, vykdo asmeninių maisto produktų laikymo priežiūrą bei ugdo gyventojų maisto laikymo, priežiūros, vartojimo įgūdžius. Gyvenamuosiuose kambariuose laikomų maisto produktų priežiūrą vykdo kasdienę kambarių priežiūrą atliekantis individualios priežiūros darbuotojas; virtuvėlėse, šaldytuvuose laikomų maisto produktų priežiūrą vykdo virtuvėlių kasdienę priežiūrą atliekantis individualios priežiūros darbuotojas. Netinkamo, pasibaigusio galiojimo termino maisto produktai

nedelsiant pašalinami iš šaldytuvų ar spintelių. Už globos namų gyventojų asmeninio maisto tinkamo laikymo sąlygas ir už gyventojų asmeninio maisto kokybę atsako skyrių individualios priežiūros darbuotojai. Kontrolę vykdo dietistas.

R₁₂ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“(1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.10. R₁₃ Ar Jūsų įstaigoje yra nustatyta globos namų darbuotojų asmeninio maisto ar įsigytų maisto produktų laikymo tvarka?

Atsakymas. Apraše yra nustatyta, kad darbuotojų asmeninis maistas laikomas jų poilsio kambariuose. Darbuotojų asmeninis maistas negali būti laikomas kartu su gyventojų asmeniniu maistu.

R₁₃ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“(1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.11. R₁₄ Ar Jūsų įstaigoje paskirti darbuotojai, vykdantys vidaus kontrolės funkcijas maitinimo organizavimo srityje? Ar užtikrintas maitinimo organizavimo proceso vykdymo ir vidaus kontrolės funkcijų atskyrimas, tinkamas „keturių akių principo“ įgyvendinimas (pavyzdžiui, ar nėra taip, kad maisto gamybą vykdantys Jūsų įstaigos darbuotojai kontroliuoja patys save)?

Atsakymas. Utenos socialinės globos namuose maitinimo organizavimo proceso vykdymas ir šio proceso vidaus kontrolė yra tinkamai įgyvendinami. Maitinimo organizavimo kontrolė vykdoma atliekant nuolatinį vykdomų procesų stebėjimą. Vadovaudamiesi Aprašu gyventojų maitinimo procese dalyvauja ir už atitinkamų Aprašo nuostatų vykdymą atsako sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų padalinių darbuotojai tiek, kiek jų darbo funkcijos susijusios su gyventojų maitinimo organizavimu.

Dietistas prižiūri mitybos procesą ir atsako už Aprašo atnaujinimą pasikeitus teisės aktams ar aplinkybėms, susijusioms su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo kontrole. Prieš maisto išdavimą dietistas patikrina patiekalų kokybę, užpildo Utenos socialinės globos namų direktoriaus patvirtintą „Dietinių patiekalų kokybės įvertinimo žurnalą“.

Individualios priežiūros darbuotojai yra atsakingi, kad gyventojams būtų patiekti patiekalai pagal jiems paskirtą maitinimą ir atitiktų atitinkamų Aprašo punktų reikalavimus. Individualios priežiūros darbuotojai ar kiti įstaigos darbuotojai, dalyvavę maisto pateikimo gyventojams procese, ir nustatę patiekalų ar pateikto maisto neatitikimus, užpildo formą „Informacija apie tiekiamą maistą skyriuje“ (Aprašo priedas Nr. 6) kuriame surašo pastabas, problemas, pageidavimus. Šio priedo kontrolę vykdo dietistas ir gautą informaciją perduoda socialinės globos namų vadovui ir maitinimo paslaugų teikėjo atstovui, kuris privalo atitinkamai reaguoti į pastebėjimus.

Maitinimo paslaugų teikėjas užtikrina Sutarties nuostatų laikymąsi, „Gerosios higienos praktikos taisyklių viešojo maitinimo įmonėms“ laikymąsi bei kritinių situacijų, susijusių su nepertraukiamu maitinimu, valdymą. Maitinimo paslaugų teikėjas taip pat yra atsakingas už patiekalų kokybę, saugą, atitiktį valgiaraščiuose nurodytai maistinei ir energinei vertei, patiekalų porcijavimą, jų estetinę išvaizdą.

Siekiant užtikrinti, kad teikiamos globos namų gyventojams maitinimo paslaugos atitiktų teisės aktus, reglamentuojančius maitinimo paslaugų organizavimo reikalavimus ir maitinimo paslaugų teikėjo įsipareigojimus pagal Sutarties nuostatas, paslaugų teikėjas įstaigai privalo teikti: “Gerosios higienos praktikos taisykles viešojo maitinimo įmonėms” ir pagal jas atliekamų globos namuose auditų aktus; kritinių situacijų valdymo instrukciją; išorinių ir vidinių auditų ar tarnybų, įstatymų numatyta tvarka turinčių teisę tikrinti, patikrinimo aktus.

Siekiant gauti atgalinį ryšį apie maitinimo paslaugų kokybę įstaigoje yra vykdoma gyventojų ir jų artimųjų apklausa dėl maitinimo paslaugų teikimo pasitenkinimo (priedas Nr. 7). Kiekviename skyriuje ir prie valgyklos yra numatyta vieta naujoms anketoms ir užpildytoms anketoms įdėti.

Dietistas vieną kartą per ketvirtį atlieka ir pateikia įstaigos vadovui užpildytų anketų analizę. Gauti rezultatai nagrinėjami administracijos posėdyje ir imamasi priemonių problemoms spręsti.

Prie valgyklos ir įstaigos kiekviename aukšte yra atsiliepimų dėžutės, į kurias gyventojai anonimiškai gali pateikti savo pageidavimus, skundus ar kitą norimą informaciją. Atitinkamai nuo informacijos turinio yra inicijuojamos korekcinės ar prevencinės priemonės. Įstaiga, gavusi pranešimą dėl netinkamos tiekiamų maisto produktų ar patiekalų kokybės, turi teisę nuspręsti dėl patikrinimo kreiptis į Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

Įstaigos direktoriaus paskirta Vidaus kontrolės komisija yra atsakinga už maitinimo organizavimo vidaus kontrolę. Planinė vidaus kontrolė vykdoma ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Esant poreikiui ar nusiskundimams atliekama neplaninė vidaus kontrolė.

R₁₅ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.12. R₁₆ *Ar Jūsų įstaigos atsakingi darbuotojai atlieka periodines kontrolės procedūras, kad įvertinti ar Jūsų įstaigos darbuotojai, vykdančys maitinimo organizavimo veiklas, užtikrina tinkamą šio rašto pirmame punkte minimo teisės akto ir susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimą visuose maitinimo organizavimo etapuose (pavyzdžiui, ar tinkamai vykdoma maisto produktų apskaita, ar maisto gamybai naudojami kokybiški maisto produktai, ar užtikrinamas globos namų gyventojų maitinimas nustatytu periodiškumu ir nustatytus reikalavimus atitinkančiu maistu, ar užtikrinamas maisto produktų laikymas tam skirtose vietose, ar užtikrinamas tinkamas maisto atliekų tvarkymas ir t. t.), ar laikosi reikalavimų ir (ar) apribojimų, susijusių su jų teisėmis, pareigomis ir atsakomybe analizuojamoje veiklos srityje?*

Atsakymas. Įstaigos atsakingi darbuotojai atlieka periodines neplanines kontrolės procedūras, kad įvertinti ar globos namų darbuotojai, vykdančys maitinimo organizavimo veiklas, užtikrina tinkamą Aprašo ir susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimą atitinkamuose maitinimo organizavimo etapuose. Periodiškai yra tikrinama ar tinkamai vykdoma maisto produktų apskaita, ar maisto gamybai naudojami kokybiški maisto produktai, ar užtikrinamas globos namų gyventojų maitinimas nustatytu periodiškumu ir nustatytus reikalavimus atitinkančiu maistu, ar užtikrinamas maisto produktų laikymas tam skirtose vietose. Naujai maitinimo paslaugų pirkimo paraiškai pateiktoje specifikacijoje nurodoma, kad Paslaugų teikėjas (įstaigos virtuvės) nuomos sutarties galiojimo metu turi: <...> užtikrinti sanitarinę – higieninę patalpų būklę (valyti virtuvės ir pagalbines patalpas), sudaryti sutartis kenkėjų kontrolei vykdyti maisto tvarkymo patalpose, vadovautis priešgaisrinės saugos ir sanitariniais reikalavimais.

R₁₆ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.13. R₁₇ *Ar priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančios valstybės institucijos nustatė veiklos trūkumus Jūsų įstaigos veikloje, susijusioje su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole? Jeigu taip, ar buvo užtikrintas / yra užtikrinamas priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančių valstybės institucijų pateiktų siūlyimų įgyvendinimas nustatytais terminais? Ar buvo imtasi veiksmų, kad užkardyti analogiškų veiklos trūkumų atsiradimo galimybę ateityje?*

Atsakymas. Per analizuojamą 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 1 d. laikotarpį priežiūros ir kontrolės funkcijas vykdančios valstybės institucijos nenustatė veiklos trūkumų globos namų veikloje, susijusioje su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole.

R₁₇ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

3.14. R₁₈ Ar buvo gauta skundų (tame tarpe ir anoniminių) dėl Jūsų įstaigos veiklos, susijusios su globos namų gyventojų maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole? Jeigu taip, ar ši informacija pasitvirtino? Jeigu pasitvirtino, ar buvo imtasi veiksmų, kad užkardyti analogiškų veiklos trūkumų atsiradimo galimybę ateityje?

Atsakymas. Per analizuojamą 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 1 d. laikotarpį dėl įstaigos veiklos, susijusios su globos namų gyventojų maitinimo organizavimu buvo gauta skundų, taip pat kitų institucijų paklausimų apie konkrečius atvejus ar situacijas apie galimas korupcijos apraiškas. Dėl gautų skundų buvo vykdomi atitinkami Valstybinės maisto ir veterinarinės tarnybos patikrinimai. Tačiau informacija nepasitvirtino.

2022-09-15 Utenos SGN Tarybos posėdžio protokole užfiksuoti gyventojų nusiskundimai dėl porcijų dydžio, duonos gaminių trūkumo, ypač vakare. Taip pat nurodyta, kad meniu surašomas trims dienoms į priekį, o atėjus tai dienai patiekalai pakeičiami.

2023-10-25 Utenos SGN Tarybos posėdžio protokole užfiksuota gyventojų nusiskundimai dėl pasikeitusio maisto raciono, kai kurių patiekalų suprastėjimo, tiekimo slaugos skyrių gyventojams jų suvartojimui netinkamų vaisių, kuriuos reikėtų pateikti sulčių pavidalu arba pakeisti kitokiais vaisiais.

Į globos namų Tarybos narių sudėtį visi įstaigos gyventojų skyriai deleguoja po vieną atstovą. Tarybos posėdžių metu šie atstovai išsako gyventojų pastebėjimus, nusiskundimus vienais ar kitais klausimais. Į nusiskundimus dėl gyventojų maitinimo organizavimo visada reaguojama nedelsiant, yra tikrinama, ar nusiskundimai pagrįsti ir, jei tai pasitvirtina, problemos sprendžiamos operatyviai.

R₁₈ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „pastebimas“ (3 balai). Tikimybės lygis „labai aukštas“ (5 balai).

Pasiūlymai: Esant Utenos SGN Tarybos susirinkimų protokoluose užfiksuotiems gyventojų nusiskundimams dėl maitinimo organizavimo ar maitinimo organizavimo vidaus kontrolės, užtikrinti atgalinį ryšį dėl įgyvendinamų veiksmų, informuojant Tarybą apie įstaigos vadovo priimtus sprendimus gyventojams aktualiais maitinimo organizavimo klausimais.

4. R₁₉ Ar su šio rašto pirmame punkte minimu teisės aktu supažindinti Jūsų įstaigos darbuotojai, vykdytys funkcijas, susijusias su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole (tame tarpe ir po šio rašto pirmame punkte minimo teisės akto patvirtinimo į pareigas priimti Jūsų įstaigos darbuotojai)?

Atsakymas. Su Utenos socialinės globos namų maitinimo organizavimo ir maitinimo organizavimo vidaus kontrolės tvarkos aprašu yra supažindinti darbuotojai, vykdytys funkcijas, susijusias su maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole. Atitinkamų įstaigos padalinių vadovams yra nustatyta pareiga su darbuotojo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais supažindinti į pareigas priimamus naujus darbuotojus. Atitinkamai, su Aprašu yra supažindinami į pareigas priimami nauji darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su gyventojų maitinimo organizavimu ir maitinimo organizavimo vidaus kontrole.

R₁₉ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

5. R₂₀ Ar teisės aktų nustatyta tvarka yra parengti maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo viešojo pirkimo planavimo ir pasirengimo pirkimams dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai, jų nagrinėjimo ir vertinimo dokumentai, komisijos sprendimų priėmimo, derybų, dialogo ar kiti protokolai, susirašinėjimo su tiekėjais dokumentai, kiti su pirkimu susiję dokumentai ir užtikrintas jų atsekamumas, ar yra paskirtas atsakingas darbuotojas už jų saugojimą?

Atsakymas. Globos namų viešasis dietinio maitinimo paslaugų pirkimas yra vykdomas per CPO LT. Organizuojant 2023 metų maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams viešąjį pirkimą, vadovaujantis viešųjų pirkimų teisės aktais yra parengti šie globos namų, kaip viešojo pirkimo iniciatoriaus, pasirengimo pirkimui dokumentai: pirkimo paraiška ir techninės specifikacijos projektas. Už viešųjų pirkimų dokumentų saugojimą pagal įstaigos 2023 m. birželio mėn. 29 d. Nr. (1.4) V-64 patvirtintą „Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą“ atsakingas globos namų viešųjų pirkimų specialistas.

R₂₀ rizikos poveikio kriterijaus lygis vertintinas kaip „nereikšmingas“ (1 balas). Tikimybės lygis „labai žemas“ (1 balas).

III. Nustatyti korupcijos rizikos pasireiškimo veiksniai ir priemonės nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti, atsakingi vykdytojai, įgyvendinimo terminai

Įvertinus surinktus duomenis dėl 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 1 d. laikotarpiu Utenos SGN vykdytos veiklos, susijusios su maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimu ir maitinimo paslaugų teikimo globos namų gyventojams organizavimo vidaus kontrole, buvo nustatytos dvi vidutinio rizikingumo lygio rizikos - R₃ ir R₁₈, pagal svarbą matricijoje (1 priede) žymimos geltona spalva.

R₃ – tyrimo metu buvo nustatyti vertinamos veiklos Aprašo trūkumai. Jie labiausiai sietini su maitinimo organizavimo vidaus kontrole bei su maitinimo organizavimo procese dalyvaujančių darbuotojų atsakomybe. Šis rizikos veiksnys pašalintas vertinamos veiklos tyrimo laikotarpiu patvirtinus atnaujintą Aprašą. Atsakomybė už vertinamą veiklą reglamentuojančių atnaujinto Aprašo nuostatų nesilaikymą yra sugriežtinta ir prilyginta šurkščiam darbo pareigų pažeidimui, už kurį darbuotojai, dalyvaujantys gyventojų maitinimo organizavime ar susiję su gyventojų maitinimo organizavimo vidaus kontrole, atsako Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka. Su atnaujintu Aprašu supažindinti visi susiję darbuotojai.

2023-10-09 neplaninio patikrinimo metu buvo nustatytas darbuotojos darbo pareigų pažeidimas, susijęs su gyventojų maitinimu. Atlikus tarnybinį tyrimą buvo konstatuota, kad įstaigos individualios priežiūros darbuotoja įvykdė korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą – piktnaudžiavo darbo pareigomis, siekdama asmeninės naudos. Gyventojams skyriuje nebuvo išdalintas visas jiems priklausantis maistas. Tokiu būdu buvo pažeistos gyventojų teisės. Darbuotoja šurkščiai pažeidė darbo pareigas. Manoma, kad išlieka panašių pažeidimų pasikartojimo rizika, todėl rizikos pasireiškimo tikimybė įvertinta 5 balais („labai aukštas“ tikimybės lygis), o rizikos sukeltas neigiamas poveikis įstaigos veiklai įvertintas 3 balais, („pastebimas“ rizikos poveikio lygis), nes buvo paveikta globos namų veikla, kilo pavojus įstaigos reputacijai, skirta daugiau nei įprastai laiko aiškintis įvykių aplinkybėms. Apskaičiuotas **R₃ lygis – 15 balų.**

Pasiūlymai:

Siekiant išvengti panašių pažeidimų pasikartojimo siūloma vadovaujantis atnaujintu Aprašu vykdyti sustiprintą neplaninę maitinimo organizavimo vidaus kontrolę, ypač tose srityse, kuriose nustatyti pažeidimai. Atsakingų vidaus kontrolės vykdytojų funkcijos nustatytos Apraše ir, atitinkamai, susijusių darbuotojų pareigybių aprašymuose.

Rekomenduojama papildyti antikorpucinio elgesio kodeksą situacijomis, kaip darbuotojams elgtis susidūrus su šiomis rizikomis, taikyti darbuotojų sąmoningumo didinimo priemones – organizuoti darbuotojų, dalyvaujančių gyventojų maitinime, susirinkimus nustatytoms rizikoms aptarti; parengti atmintines.

Esant nustatytam pažeidimui, maitinimo organizavimo neplaninę vidaus kontrolę siūloma vykdyti kartą per mėnesį arba dažniau metus laiko pagal įstaigos vadovo nustatytą tvarką.

Atsakingi vykdytojai: individualios priežiūros darbuotojų veiklą prižiūrintys socialiniai darbuotojai; vyr. socialinė darbuotoja; dietistė.

R₁₈ – nustatyta, kad per vertinamą 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 1 d. laikotarpį dėl įstaigos veiklos, susijusios su globos namų gyventojų maitinimo organizavimu buvo gauta skundų, taip pat kitų institucijų paklausimų apie konkrečius atvejus ar situacijas, susijusias su galimom korupcijos apraiškom vertinamoje srityje.

Globos namų vidaus dokumentuose fiksuota: 1) 2022-09-15 Utenos SGN Tarybos posėdžio protokole užfiksuoti gyventojų nusiskundimai dėl porcijų dydžio, duonos gaminių trūkumo, ypač vakare. Taip pat nurodyta, kad meniu surašomas trims dienoms į priekį, o atėjus tai dienai patiekalai pakeičiami. 2) 2023-10-25 Utenos SGN Tarybos posėdžio protokole užfiksuota gyventojų nusiskundimai dėl pasikeitusio maisto raciono, kai kurių patiekalų suprastėjimo, tiekimo slaugos skyrių gyventojams jų suvartojimui netinkamų vaisių, kuriuos reikėtų pateikti sulčių pavidalu arba pakeisti kitokiais vaisiais.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus faktus nustatytas neigiamas rizikos poveikis įstaigos veiklai vertinamas kaip „pastebimas“ (3 balai) (*gaunami kitų institucijų paklausimai apie konkrečius atvejus ar situacijas apie galimas korupcijos apraiškas (rizikas)*). Vertinamos veiklos srityje fiksuota daugiau nei 3 nusiskundimų atvejai per metus, todėl nustatytos rizikos tikimybės lygis vertinamas kaip „labai aukštas“ (5 balai) (*3 ir daugiau atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 101 iki 500 darbuotojų*). Apskaičiuotas **R₁₈ lygis – 15 balų**.

Pasiūlymai:

Įstaigos administracija į gaunamus skundus visada reaguoja ir problemas sprendžia labai operatyviai. Esant Utenos SGN Tarybos susirinkimų protokoluose užfiksuotiems gyventojų nusiskundimams dėl maitinimo organizavimo ar maitinimo organizavimo vidaus kontrolės, užtikrinti atgalinį ryšį dėl numatomų / įgyvendinamų veiksmų, informuojant Tarybą apie įstaigos vadovo priimtus sprendimus gyventojams aktualiais maitinimo organizavimo klausimais.

Atsakingi vykdytojai: įstaigos vadovo įgalioti darbuotojai - Utenos SGN Tarybos nariai. Vykdomo terminai – numatyto artimiausio Utenos SGN Tarybos susirinkimo laikas.

Kitų potencialių vadovaujantis Klausimynu nustatytų rizikų poveikis vertinamas kaip „nereikšmingas“ (1 balas), o jų pasireiškimo tikimybė „labai žema“ (1 balas). Apskaičiuotas bendras šių rizikų lygis – 1 balas. Pagal svarbą matricoje (1 priede) jos žymimos geltona spalva ir yra žemo rizikingumo lygio.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko:

Komisijos pirmininkas Audronė Daujotienė, juristė

Komisijos nariai: Aida Kaušlylienė, vyr. socialinė darbuotoja

Jurgita Varaneckienė, ekonomistė

1 priedas. Vertinimo matrica:

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15 R ₃ ; R ₁₈	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

2 priedas. Rizikos vertinimo lentelė

Eilės Nr.	Įvertinta rizika	Rizikos poveikio lygis balais	Rizikos tikimybės lygis balais	Bendras rizikos lygis balais
1	R ₁	1	1	1
2	R ₂	1	1	1
3	R ₃	3	5	15
4	R ₄	1	1	1
5	R ₅	1	1	1
6	R ₆	1	1	1
7	R ₇	1	1	1
8	R ₈	1	1	1
9	R ₉	1	1	1
10	R ₁₀	1	1	1
11	R ₁₁	1	1	1
12	R ₁₂	1	1	1
13	R ₁₃	1	1	1
14	R ₁₄	1	1	1
15	R ₁₅	1	1	1
16	R ₁₆	1	1	1
17	R ₁₇	1	1	1
18	R ₁₈	3	5	15
19	R ₁₉	1	1	1
20	R ₂₀	1	1	1